

متن پرسش

سلام بر استاد بزرگوار امیدوارم که طاعات و عباداتتون مقبول درگاه حضرت حق واقع باشه استاد چند وقتی است مطالب سایت از جمله کتابهای شما رو دنبال می‌کنم: شرح ده نکته از معرفت نفس، انسان از تنگنای بدن تا فراخنای قرب الهی، عالم انسان دینی، چگونگی فعالیت یافتن باورهای دینی، آشتی با خدا، معاد، اسما حسنی، هنر مردن، جن، شیطان و جادوگر، ادب خیال و عقل و قلب، برهان و حرکت جوهری... قبل از کتابهای شما هم از کتاب‌های علامه طباطبایی می‌خواندم مثل مجموعه رسائل (رساله الولایه و...)! با توجه به آموزه‌های شما مثلاً هرگاه به درخت نگاه می‌کنم در نظر خودم میارم که با اسم حی با تعیین و نسبت خاص مواجه هستم و هر چیزی رو که می‌بینم در نظر خودم میارم که با وجود طرفم و حق در صحنه است البته شهودی برای من نیست چون این مطالب رو خوندم و به قول شما نتونستم بیابم فقط سعی می‌کنم که دنیا رو اینطور ببینم که شما و علامه طباطبایی (ره) و بقیه علما فرمودن حالا با توجه به مطالب فوق سوالی دارم. با تفکر در این مسائل در میابیم ما همه مراتبی از وجود هستیم و جز وجود چیزی در صحنه نیست! وقتی مسئله رو اینجوری می‌بینم کلاً سردرگم میشم چرا که خوب‌ها (حق) مراتبی از وجود هستند و بدها (باطل) هم مراتبی از وجود هستن! چون هر دو از مراتب وجود هستن و در اصل یک چیز هستند آیا می‌شود گفت که خوب‌ها مساوی بدها هستند؟ در اینصورت جنگ بین حق و باطل چی هستش؟ در این صورت خودم رو هم مراتبی از وجود می‌بینم، به فکر که مشغول میشم برای چند لحظه‌ای حتی بنده و خدا هر دو یکی میشن اینجا دیگه نمیتونم مراتب رو هم تصور کنم و شدت و ضعفی در وجود نمی‌بینم و همه یکی هستند. امیدوارم که دیوانه نشده باشم. خداوند به شما اجر فراوان کرامت‌کنه وقتی سوال و جواب‌های سایت رو می‌خونم شگفت‌زده میشم که به تمام سوالات با حوصله جواب میدید. کاش ما هم اصفهان بودیم و در درسهای شما مستقیماً شرکت می‌کردیم. التماس دعا دارم.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱. آری! در نسبت با «وجود»، کثرت‌ها همه مظاهر وجوداند و بدین لحاظ جز وجود در میان نیست تا بحث مخلوقات خوب و بد در میان باشد. ولی وقتی مخلوقات را در مقایسه با همدیگر و در نسبت با خودمان می‌نگریم، معلوم است بعضی خوب و بعضی بد خواهند بود. ۲. نباید بین تکوین و تشریح خلط شود، بحث حق و باطل، امری تشریحی است تا ما در نسبت با آن‌ها مرتبه‌ی وجودی خود را شدت بخشیم. موفق باشید

